

จดหมายข่าว

เพื่อการเตือนภัย ด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐาน
ระบบการจัดการและการเตือนภัย

แนวทางการปล่อยก๊าซ เรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ของไอเอสไอ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 120 เดือนพฤษภาคม 2567

แนวทางการนำเศรษฐกิจหมุนเวียนไปใช้กับ 10 แนวโน้มที่น่าจับตามอง
ก้าวสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อโลกที่ยั่งยืน
ISO 24595 กับวันอนุรักษ์น้ำโลก

ISSN 2228-9925

จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย

กอง บก. ขอกล่าวสวัสดิ์ท่านผู้อ่าน “จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน” สำหรับบทความที่น่าสนใจประจำเดือนมีนาคม 2567 ทีมงาน INTELLIGENCE UNIT ได้สรุปบทวิเคราะห์เรื่องแนวทางการนำเศรษฐกิจหมุนเวียนไปใช้กับ 10 แนวโน้มที่น่าจับตามอง และก้าวสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อโลกที่ยั่งยืน STANDARD WARNING ได้แก่ แนวทางการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ของไอเอสโอ และ ISO 24595 กับวันอนุรักษ์น้ำโลก

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการโครงการสร้างระบบข้อมูลและองค์ความรู้ ด้านมาตรฐานระบบการจัดการ และการเตือนภัย หรือ Intelligence Unit

กอง บก.

ปีที่ 14 ฉบับที่ 120 เดือนมีนาคม 2567

Management System Certification Institute (Thailand): MASCI
 1025, 11th 18th Floor, Yakult Building,
 Phaholyothin Road, Phayathai, Phayathai, Bangkok
 10400, Thailand
 Tel. (+662) 617-1727-36 Fax. (+662) 617-1708
 www.masci.or.th

แนวทางการนำเศรษฐกิจหมุนเวียนไปใช้กับ 10 แนวโน้มที่น่าจับตามอง

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2564 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการตรวจสอบและรับรองแห่งชาติ (มตช.2 เล่ม 2-2564) ซึ่งระบุข้อกำหนดสำหรับการดำเนินการระบบการจัดการเศรษฐกิจหมุนเวียนในองค์กร มีโครงสร้างของมาตรฐานเช่นเดียวกับมาตรฐานที่เป็นระบบการจัดการ และเน้นเรื่องของประเด็นของการใช้ทรัพยากรให้เกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุด เข้าใจและรักษาระบบให้ได้ประโยชน์ในวงกว้างโดยร่วมมือกับองค์กรอื่น และดูแลผลกระทบกิจกรรมองค์กรด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนหลายองค์กรอาจพบว่าองค์กรของตนเองได้มีการดำเนินการบางอย่างที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่บ้างแล้วจากการใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด การสร้างคุณค่าและหมุนเวียนทรัพยากรที่ใช้อยู่ในระบบให้มากที่สุด และการปล่อยของเสียออกจากระบบให้น้อยที่สุด แต่อาจจะยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุม เช่น การกักตุนเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อสร้างคุณค่า ความร่วมมือภายในและภายนอกองค์กรและการมองระบบในวงกว้างและผลกระทบของกิจกรรมองค์กร เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและมาตรฐาน มตช.2 เล่ม 2 ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอ 10 แนวโน้มในปี 2567 ที่น่าจับตามองของการนำแนวทางที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

หมุนเวียนไปใช้งาน เพื่อเพิ่มคุณค่า คุณค่า และฟื้นฟูคุณค่าของทรัพยากร ดังต่อไปนี้

1. จากขยะสู่ทรัพยากร
2. Upcycling ไม่ทิ้งให้สูญเปล่าแต่นำมาใช้ซ้ำด้วยวัตถุประสงค์ใหม่
3. ใช้ประโยชน์ IoW จาก IoT
4. Product-as-a-Service (PaaS) โมเดลธุรกิจที่ช่วยให้ชีวิตผู้บริโภคสะดวกขึ้น
5. วัสดุชีวภาพคือคำตอบของธรรมชาติสำหรับความยั่งยืน
6. ปรับปรุงของเก่าให้กลายเป็นของใหม่
7. บล็อกเชนเพื่อความโปร่งใส
8. วัฒนธรรมที่ยอมรับเรื่องการซ่อมแซม
9. การกู้คืนทรัพยากรให้โลก
10. ประสิทธิภาพของวัสดุ

ที่มา:

1. <http://www.chulazerowaste.chula.ac.th/circular-design-2/>
2. <https://shorturl.asia/fmvhZ>

ก้าวสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อโลกที่ยั่งยืน

เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2567 สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ได้ชี้ให้เห็นว่าตอนนี้โลกของเราจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิด “เศรษฐกิจหมุนเวียน” อย่างเร่งด่วนมากขึ้นกว่าเดิมเป็นสองเท่า การที่องค์กรและธุรกิจยังคงยึดติดกับเศรษฐกิจเส้นตรงแบบเดิมจะทำให้มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกับองค์กรและธุรกิจที่พลาดกระแสการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบดิจิทัลแล้ว

WEF ได้คาดการณ์ไว้เช่นนั้นเนื่องจากเรื่องราวในอดีตสะท้อนให้เห็นว่าแม้แต่บริษัทที่มีผลประกอบการโดดเด่นก็ยังสูญเสียความเป็นผู้นำในตลาดไปอย่างน่าเสียดายและชะตากรรมนี้ได้ถูกคาดการณ์และถ่ายทอดไว้ในช่วงปลายทศวรรษ 1990 โดยศาสตราจารย์เคลย์ตัน คริสเตนเซน แห่ง Harvard Business School ในหนังสือ The Innovator’s Dilemma เมื่อปี 2540 (ค.ศ. 1997) โดยกล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในโมเดลธุรกิจจะเกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในเวลาต่อมา

หนังสือดังกล่าวได้รับการกล่าวถึงจากผู้นำที่มีชื่อเสียงระดับโลกนับตั้งต่อสตีฟ จ๊อบส์ ไปจนถึงบิลเกตส์ แกลดเวลส์โดยมีข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญคือบริษัทที่มีฐานลูกค้าปัจจุบันที่แข็งแกร่งและมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ประสบความสำเร็จมักถูกมองข้ามได้ง่ายจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น บริษัทยังคงมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงผลิตภัณฑ์สำหรับลูกค้าปัจจุบัน ลูกค้ารู้สึกสบายใจกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ ทำให้บริษัทเกิดความลังเลที่จะลงทุนในนวัตกรรมที่อาจไม่ได้รับความชื่นชอบจากฐานลูกค้าหลักในทันที และการปรับตัวช้า เป็นต้น) ดังที่ปรากฏว่า

บริษัทที่มีชื่อเสียงจำนวนมากไม่จำเป็นต้องสูญเสียตลาดของตนเองไปในที่สุด

ทั้งนี้ เนื่องการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมีความผันผวนอย่างรวดเร็วมาก และได้แรงหนุนจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กฎหมายใหม่ และความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเมื่อพบว่าแม้จะมีบทเรียนจากการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัลแล้ว ก็ยังมีการมองข้ามศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่เช่นกัน แต่อันที่จริงแล้ว ในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ธุรกิจสามารถสร้างมูลค่าใหม่ให้เกิดขึ้นได้มากมาย ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นเพียงการปรับเปลี่ยนที่ละน้อยเท่านั้น แต่สามารถปรับโฉมใหม่ได้ตั้งแต่พื้นฐานโดยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในกลยุทธ์ทางธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงนี้สามารถก้าวไปได้ไกลกว่าเพียงแค่การปรับแต่งกระบวนการที่มีอยู่ กล่าวคือเป็นการคิดใหม่และการออกแบบห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด

ลองมาดูกันว่าโมเดลที่จะสร้างรายได้จากเศรษฐกิจหมุนเวียนจะมาจากทางใดบ้าง WEF มองว่าธุรกิจสามารถสร้างมูลค่าสร้างรายได้จากมูลค่าที่สร้างขึ้น รวมทั้งส่งมอบมูลค่าให้กับลูกค้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้ - Product-as-a-Service (PaaS) โมเดลนี้เปลี่ยนผลิตภัณฑ์ให้เป็นบริการ โดยลูกค้าชำระเงินตามประสิทธิภาพและการใช้ผลิตภัณฑ์ แทนที่จะซื้อทันที

- เศรษฐกิจแบ่งปัน ช่วยให้ธุรกิจต่างๆ สามารถเข้าถึงกลุ่มตลาดใหม่ๆ ที่การเข้าถึงและความสะดวกสบายมีความสำคัญมากกว่าการเป็นเจ้าของ ซึ่งช่วยลดการใช้ทรัพยากรโดยทำให้การใช้ผลิตภัณฑ์แต่ละรายการเกิดประโยชน์สูงสุด

- การผลิตซ้ำหรือการซ่อมแซมทดแทน

ช่วยยืดอายุของผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบ ซึ่งมีจะทำให้ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบมีคุณภาพดีเหมือนใหม่หรือดียิ่งขึ้นไปอีก ธุรกิจต่างๆ จำเป็นต้องวางแผนสำหรับการคืนผลิตภัณฑ์ โลจิสติกส์สำหรับการผลิตซ้ำ และการจำหน่ายสินค้าที่ได้รับการตกแต่งใหม่ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับการมูลค่าของสินค้าที่ผลิตซ้ำหรือซ่อมแซม ตกแต่งเพื่อให้มั่นใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วย - การปฏิบัติตามกฎระเบียบและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นจะกระตุ้นให้เกิดแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจหมุนเวียน ธุรกิจต่างๆ สามารถสร้างมูลค่าได้โดยการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และใช้ประโยชน์จากการลดหย่อนภาษี เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุน

โลกกำลังผันผวนและเปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุกวัน เราจำเป็นต้องรู้ว่าความหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนนั้นมีความหมายเช่นเดียวกับความสามารถในการแข่งขันและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ซึ่งธุรกิจและโลกของเราต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน การส่งมอบโลกที่มีความยั่งยืนให้ลูกหลานของเราจำเป็นต้องทำด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และการวัดความสำเร็จของเราไม่เพียงแต่อยู่ที่ผลกำไรเท่านั้น แต่ยังมีอยู่ที่การมีส่วนร่วมของเราต่อโลกที่ยั่งยืนด้วย

ที่มา:

1. <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=46>
2. <https://www.weforum.org/agenda/2024/02/why-businesses-must-embrace-the-circular-economy-for-a-more-sustainable-future/>

Standard Warning

แนวทางการ ปล่อยก๊าซเรือน กระจกสุทธิ เป็นศูนย์ของ ไอเอสไอ

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 (ค.ศ.2022) ไอเอสไอหรือองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน ได้เปิดตัวเอกสาร IWA 42, Net zero guidelines ในการประชุม COP27 ซึ่งให้หลักการและคำแนะนำที่ไอเอสไอได้พัฒนาขึ้นมาจากกรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญทั่วโลกกว่า 1,200 ราย โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้องค์กรและบริษัทต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่คาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ได้ และมีส่วนสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศ

การนำมาตรฐาน นโยบาย และกฎระเบียบระดับประเทศและระหว่างประเทศไปใช้ (เช่น มาตรฐานไอเอสไอ และเอกสาร IWA 42) สามารถช่วยให้องค์กรต่างๆ ทั่วโลกดำเนินการเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายสุทธิเป็นศูนย์ได้

เอกสาร IWA 42, Net zero guidelines ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมร่วมกันและเท่าเทียมกัน และตระหนักถึงความสามารถของแต่ละองค์กรในการบรรลุเป้าหมายสุทธิเป็นศูนย์ของโลก เมื่อนำเอกสารนี้ไปปรับใช้ร่วมกับแนวทางเชิงวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง จะได้รับแนวทางเป็นอย่างดีสำหรับองค์กรที่ต้องการกำหนดกลยุทธ์ด้านสภาพภูมิอากาศ โดยได้ระบุหลักการสำคัญ 10 ประการที่ธุรกิจควรรำพึงถึงดังต่อไปนี้

1. **ความสอดคล้องกัน (Alignment)** การดำเนินการและเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศขององค์กรและบริษัทควรสอดคล้องกับนโยบายในปัจจุบัน เช่น ข้อตกลงปารีส นโยบายขององค์กรและบริษัท เป็นต้น
2. **ความเร่งด่วน (Urgency)** แม้ว่าการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์จะมีเส้นตายอยู่ที่ปี 2593 (ค.ศ.2050) แต่องค์กรและบริษัท ควรตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนอย่างมีนัยสำคัญภายในปี 2573 (ค.ศ.2030) และควรกำหนดเป้าหมายระยะสั้นทุกๆ 2 ถึง 5 ปี
3. **เป้าหมายสูงสุดหรือความทะเยอทะยาน (Ambition)** องค์กรและบริษัทควรตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์โดยเร็วที่สุด หากองค์กรและบริษัทมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากขึ้นเท่าใด เป้าหมายสุทธิเป็นศูนย์ก็ควรจะมีสูงขึ้นเท่านั้น
4. **การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization)** สิ่งนี้คล้ายสถานการณ์ในการ

ทำความเข้าใจก่อนอื่น เราต้องกำจัดสิ่งสกปรกหรือการปล่อยมลพิษที่มองเห็นได้ทั้งหมดโดยใช้กลยุทธ์การลดมลพิษเสียก่อน แล้วจึงจับเอาฝุ่นที่หลงเหลือหรือการปล่อยสารตกค้างซึ่งหมายถึงการกำจัดออกไป ดังนั้น อันดับแรก องค์กรและบริษัทต้องมุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์ในการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ก่อน เช่น การลดการใช้พลังงานและการเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน การส่งเสริมการทำงานอย่างชาญฉลาดเพื่อลดการเดินทางเพื่อธุรกิจ เป็นต้น แล้วสร้างความมั่นใจว่าห่วงโซ่อุปทานขององค์กรและบริษัทไม่ได้มีส่วนในการปล่อยมลพิษแล้วจึงจัดการกับการปล่อยก๊าซที่ตกค้างอยู่

5. การตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และความรู้ในท้องถิ่น (Decision-making based on scientific evidence and indigenous knowledge) ตามหลักการนี้ องค์กรและบริษัทควรกำหนดเป้าหมายเป็นศูนย์ตามหลักวิทยาศาสตร์และเลือกโครงการชดเชยคาร์บอนที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

6. แนวทางความเสี่ยง (Risk-based approach) กลยุทธ์การลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ขององค์กรและธุรกิจอาจแบ่งออกถึงความเสี่ยงบางประการซึ่งควรประเมินและดำเนินการบรรเทาผลกระทบเพื่อลดความเสี่ยงลง เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้ การปกป้องต้นไม้นี้ในที่ดินที่หนึ่งหมายถึงการหลีกเลี่ยงการตัดไม้หรือการขยายพื้นที่ทางการเกษตร อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนไปเป็นป่าใกล้เคียงและปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่อื่นได้ โดยทั่วไปเรียกว่าการรั่วไหลของคาร์บอน นอกจากนี้ โครงการอนุรักษ์ป่าไม้บางโครงการมีความเสี่ยงต่อความคงทนต่ำ เนื่องจากไม่สามารถรับประกันได้ว่าต้นไม้อาจอยู่ตรงนั้นตลอดไป แม้ว่าความคงทนยังคงเป็นเรื่องที่ตกเดียวกัน ผู้เชี่ยวชาญบางคนรายงานว่าคาร์บอนเครดิตจากป่าไม้คุณภาพสูงควรรับประกันความคงทนของต้นไม้อย่างน้อย 100 ปี เมื่อตัดสินใจเลือกโครงการชดเชยคาร์บอน สิ่งสำคัญคือต้องเลือกโครงการที่มีความเสี่ยงต่ำที่สุด

7. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) การดำเนินการบรรเทาผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศสามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นจริงและมีคุณภาพสูง โดยจัดลำดับความสำคัญในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างมีนัยสำคัญในทุกภาคส่วน และสามารถตรวจสอบได้โดยใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล สำหรับคำแนะนำเกี่ยวกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการทวนสอบโดยบุคคลที่สามจะอยู่ในมาตรฐาน ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3 และ ISO 14065

8. ความเสมอภาคและความยุติธรรม (Equity and justice) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDG) กลยุทธ์ net zero ก็ควรลดความไม่เท่าเทียมทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างยุติธรรม เช่น องค์กรขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้วและมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง จำเป็นต้องมี “ส่วนแบ่งที่ยุติธรรม” ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งมากกว่าของธุรกิจขนาดเล็กที่ดำเนินงานในประเทศกำลังพัฒนาและปล่อยมลพิษต่ำ เป็นต้น

9. ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ (Transparency, integrity and accountability) ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างก็เรียกร้องให้องค์กรและบริษัทเปิดเผยการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศมากขึ้นซึ่งก็ควรเผยแพร่รายงานอย่างน้อยปีละครั้งเพื่อแบ่งปันความคืบหน้าไปสู่เป้าหมายสุทธิเป็นศูนย์โดยรวมถึงข้อมูลพื้นฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ วิธีการรวบรวมข้อมูล การคำนวณการลดก๊าซเรือนกระจก และโครงการริเริ่มใหม่ๆ สำหรับปีต่อไป

10. การบรรลุเป้าหมายสุทธิเป็นศูนย์และความต่อเนื่อง (Achievement and continuation of net zero) ลองนึกถึงเครื่องเล่นกระดานหกหรือไม้กระดกที่เราเล่นกันสมัยเด็ก ๆ กระดานหกนี้เป็นตัวแทนของสภาพภูมิอากาศของโลก ด้านหนึ่งคือการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งทำให้สภาพอากาศร้อนขึ้น และอีกด้านหนึ่งคือการเอาออกเพื่อดึงสภาพอากาศกลับคืนสู่สมดุล อันใดอันนั้น จากการตัดสินใจดำเนินโครงการต่าง ๆ บนพื้นฐานของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และความรู้ในท้องถิ่นตามหลักการของความเสมอภาคและความยุติธรรม จะทำให้มั่นใจว่ามีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เป็นไปได้ และการปล่อยก๊าซตกค้างมีความสมดุลอย่างถาวรหรือมีการกำจัดในระยะยาวอย่างเพียงพอเพื่อถ่วงดุลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ที่มา:

1. <https://www.pledge.io/resources/blog/the-iso-net-zero-guidelines-7-questions-answered/>
2. <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:iwa:42:ed-1:v1:en>

ISO 24595 กับวันอนุรักษ์ น้ำโลก

องค์การสหประชาชาติหรือยูเอ็น ได้กำหนดให้วันที่ 22 มีนาคมของทุกปีเป็นวันอนุรักษ์น้ำโลก (World Water Day) โดยมีการให้ความสำคัญกับความสำคัญของน้ำจืด เนื่องจากในโอกาสนี้ ยูเอ็น ได้ให้รณรงค์ให้ทั่วโลกเห็นถึงความสำคัญของน้ำจืดมาตั้งแต่ปี 2536 (ค.ศ.1993) ซึ่งเป็นปีแรกที่วันอนุรักษ์น้ำโลกถือกำเนิดขึ้น

เนื่องในวันอนุรักษ์น้ำโลก องค์การสหประชาชาติมีการสร้างความตระหนักให้กับผู้คนกว่า 2.2 พันล้านคนที่อาศัยอยู่ทั่วโลกโดยไม่มีน้ำสะอาดไว้ใช้ และได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขวิกฤติน้ำทั่วโลก เป้าหมายหลักของวันแห่งน้ำสากลคือการสนับสนุนให้การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อที่ 6 น้ำและสุขาภิบาลสำหรับทุกคน (SDG 6: Clean Water and Sanitation) ประสบความสำเร็จภายในปี 2573 (ค.ศ.2030)

สำหรับวันอนุรักษ์น้ำโลกในปี 2567 นี้ (ค.ศ.2024) ยูเอ็นมีการรณรงค์ในหัวข้อ “น้ำเพื่อสันติภาพ” ซึ่งมุ่งเน้นไปที่บทบาทสำคัญของน้ำที่มีต่อเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองของโลก เพราะว่าน้ำคือชีวิต หากมีการขาดแคลนน้ำหรือน้ำเกิดมลพิษ ผู้คนก็จะไม่สามารถเข้าถึงน้ำได้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้นในชุมชนและประเทศต่าง ๆ

ไอเอสไอตระหนักถึงความสำคัญของ “น้ำ” เป็น

อย่างดี จึงได้พัฒนามาตรฐานขึ้นมาเป็นจำนวนมากที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการน้ำ การจัดการระบบประปา และการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนล่าสุด เมื่อต้นเดือนมกราคม 2567 (ค.ศ.2024) ไอเอสไอได้เผยแพร่มาตรฐาน ISO 24595, Drinking water, wastewater and stormwater systems and services — Guidelines for the provision of alternative water service for essential facilities during a crisis ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อ 3 Good Health and Well-being, ข้อ 6 Clean Water and Sanitation, ข้อ 9 Industry, Innovation and Infrastructure และ ข้อ 12 Responsible Consumption and Production

เป็นที่ทราบกันดีว่าน้ำเป็นพื้นฐานของชีวิต และระบบการจ่ายน้ำต้องเป็นบริการที่จำเป็นอย่างยั่งยืน ระบบประปาจึงได้รับการออกแบบให้มีความน่าเชื่อถือ แต่เป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดการหยุดชะงักจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน การขาดการฟื้นฟูความเสียหายทางกายภาพโดยไม่ได้ตั้งใจ การกระทำที่เป็นอันตราย (เช่น การทำลายระบบด้วยความตั้งใจ อาชญากรรม หรือการก่อการร้าย) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม พายุเฮอริเคน หรือภูเขาไฟระเบิด) และการหยุดชะงักของแหล่งน้ำที่เกิดจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมของมนุษย์

ไอเอสไอจึงได้ออกแบบและพัฒนามาตรฐาน ISO 24595 ขึ้นมาเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานระบบประปาหรือสาธารณูปโภคน้ำที่ปกติจะให้บริการอย่างต่อเนื่อง (โดยไม่หยุด) ผ่านเครือข่ายหรือระบบการจ่ายน้ำ โดยให้แนวทางสำหรับการดำเนินการตามข้อกำหนดของบริการน้ำทางเลือก

(AWS: Alternative Water Service) อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงระยะเวลาที่เกิดการหยุดชะงัก ซึ่งหลายหน่วยงานสามารถนำไปใช้ได้ เช่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้บริการสาธารณสุขไปทอน้ำ หน่วยงานรัฐบาลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ ผู้ปฏิบัติงานสืบอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอย่างโรงพยาบาล คลินิก สถานีดับเพลิง ที่พักพิงฉุกเฉิน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญอื่นๆ ที่อาศัยการจ่ายน้ำที่สม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน บริษัทด้านวิศวกรรมและที่ปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การก่อสร้าง และการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของน้ำ เป็นต้น

ISO 24595 จึงแนะนำว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องวางแผนล่วงหน้าเพื่อลดผลกระทบของสถานการณ์วิกฤติดังกล่าวต่อชุมชน ซึ่งบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่รับผิดชอบ สาธารณูปโภคน้ำ และผู้ดำเนินการก็อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ และส่งผลให้ข้อกำหนดขั้นต่ำที่แตกต่างกันสำหรับข้อกำหนดของ AWS แต่โดยทั่วไปหน่วยงานเหล่านั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการผลิตและการจ่ายน้ำอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะอยู่ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตกับระบบประปา การสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคน้ำหรือระบบประปาเพื่อลดความเสี่ยงของการหยุดชะงักของน้ำประปา โดยทั่วไปจะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยการผสมผสานระหว่างการวางแผน การออกแบบ การจัดหา การติดตั้ง การดำเนินการ และการบำรุงรักษาทรัพยากรพื้นฐานน้ำที่เข้าด้วยกัน

- ที่มา:
1. <https://shorturl.at/rCLQ9>
 2. <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:82915:en>
 3. <https://isme.me/en/project/show/iso:proj:82915>